

Handläggare
Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016**Till**
Socialnämnden**Moderniserad studiehjälp (SOU 2013:52)**
Svar på remiss från kommunstyrelsen**Förvaltningens förslag till beslut**

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden lämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
FörvaltningschefLeif Fransson
Administrativ chef**Sammanfattning**

Utgångspunkten i betänkandet är att en modern studiehjälp ska vara renodlad, ändamålsenlig, enhetlig och inkluderande. Därför behöver studiehjälpens karaktär av studiestöd stärkas. Förvaltningen anser att 2012 års studiehjälpstudering gjort en gedigen genomgång av nuvarande former för studiehjälp. Förvaltningen tillstyrker förslagen till förändringar av studiehjälpen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat remiss av betänkandet Moderniserad studiehjälp, SOU 2013:52. Remisstiden går ut 25 juni 2015.

Betänkandet finns i sin helhet på regeringens hemsida <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/219920>.

Ärendet har även remitterats till Rinkeby-Kista, Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Ärendet i kort sammanfattning

Utgångspunkten i betänkandet är att en modern studiehjälp ska vara renodlad, ändamålsenlig, enhetlig och inkluderande. Därför behöver studiehjälpens karaktär av studiestöd stärkas. Uttalat familjeekonomiskt motiverade inslag ska utmönstras i syfte att uppnå ett mer renodlat studiestöd. För att nå rätt målgrupp och för att få avsedd effekt bör de belopp och inkomstgränser som fastställdes i mitten av 1990-talet anpassas till dagens inkomst- och kostnadsnivå. För att göra stödet mer förutsägbart och för att höja rättssäkerheten bör administrationen av bidragen till inackordering förenhetligas. Slutligen bör studiehjälpen, i den mån det är möjligt, även inkludera studerande med funktionsnedsättning.

Sammantagna innebär förslagen i detta betänkande att målen för den moderniserade studiehjälpen bör kunna sammanfattas i följande punkter.

- Studiehjälpen ska främja samhällets kompetensförsörjning genom att markera att samhället sätter värde på att ungdomar fortsätter att studera efter grundskolan.
- Studiehjälpen ska begränsa incitamenten att av ekonomiska skäl avstå från gymnasiestudier.
- Studiehjälpen ska främja aktiva studier på heltid.
- Studiehjälpen ska bidra till att undanröja geografiska hinder för att genomföra gymnasieutbildning.
- Studiebidraget ska stimulera den studerande att påbörja och fullfölja en gymnasial utbildning.

- Studiebidraget ska stödja ungdomars utveckling till självständiga och ansvarstagande medborgare genom att ge dem ansvar för en egen ekonomi.

Förvaltningens synpunkter

Sammantaget anser förvaltningen att 2012 års studiehjälsutredning gjort en gedigen genomgång av nuvarande former för studiehjälp. Förvaltningen tillstyrker förslagen till förändringar av studiehjälp. Nedan lämnas kommentarer till några av utredningens förslag.

Det är angeläget att ett studiestöd stimulerar ungdomar till studier i gymnasieskolan. Idag finns en närmast obefintlig arbetsmarknad för ungdomar som är 16 år och har slutat grundskolan. Möjligheterna att välja att arbeta istället för att studera är därför mycket begränsade. Enligt utredningen har den nuvarande studiehjälp i alltför hög utsträckning karaktären av ett familjestöd och bör därför renodlas så att den uppfattas som ett reellt studiestöd.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att ungdomar uppfattar att studiestödet är riktat till dem och att de får en tydlig signal att samhället vill stimulera till gymnasiestudier. Förslaget att utbetalningen av studiestödet ska ske till ungdomarna själva förstärker denna signal och skapar förutsättningar för att ungdomar får ett ansvar för den egna ekonomin.

Det behöver emellertid finnas ett ekonomiskt stöd riktat till familjer med svag ekonomi när deras ungdomar går i gymnasiet. Utredningen föreslår att det nuvarande extra tillägget ersätts med ett nytt sökbart och behovsprövat stöd kallat gymnasiebidrag. Bidragsbeloppet och inkomstgränsen höjs jämfört med det extra tillägget. Den bidragsgrundande inkomsten beräknas enligt i huvudsak samma regler som beräkning av bostadsbidrag.

Det är viktigt att ge stöd till unga föräldrar att påbörja eller återuppta gymnasiestudier. Det är bra att ett särskilt bidrag, föräldratillägg, föreslås införas. Idag kan unga föräldrar vara hänvisade till försörjningsstöd för att klara sitt uppehälle vilket medför att de inte kan studera då reglerna för försörjningsstödet inte medger detta. Bidraget ska ge den unga föräldern en ekonomisk standard som i huvudsak är likvärdig den som försörjningsstöd skulle ha gett.

Förvaltningen anser att det är angeläget att ungdomar med funktionsnedsättning har samma möjligheter att bedriva gymnasiestudier

som andra. Nuvarande stödsystem har brister vad gäller stöd till dessa ungdomar. Utredningen föreslår att ett kompletterande bidrag införs till elever som studerar på annan ort och har merkostnader på grund av sina funktionsnedsättningar. Detta är ett viktigt steg för att skapa samma förutsättningar för alla ungdomar att studera och därmed få möjlighet till eventuellt fortsatta studier eller ett arbete.

Ytterligare en angelägen förändring som likställer ungdomar med funktionsnedsättning med andra föreslås. Ungdomar som på grund av sin funktionsnedsättning har fått sin skolgång förlängd får idag ekonomisk ersättning i form av förlängt barnbidrag eller aktivitetsersättning istället för studiebidrag. Nuvarande system har medfört att personer med funktionsnedsättning som fått sin skolgång förlängd gjorts långvarigt beroende av socialförsäkringssystemet. Ungdomar som studerar på gymnasienivå föreslås få studiehjälp istället för förlängt barnbidrag och aktivitetsersättning till och med första kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år. Därefter ska de kunna få studiemedel med det högre bidragsbeloppet under den tid som de avslutar sina studier.

Reformen medför den ekonomiskt största förändringen för ungdomar i åldern 19-20 år som hittills kunnat få aktivitetsersättning, men som nu föreslås få studiehjälp. För att begränsa de ekonomiska konsekvenserna för denna grupp föreslås en statlig sommarjobbssatsning för studerande som fått sin skolgång förlängd till följd av en funktionsnedsättning.

Bilaga

Sammanfattning av betänkandet Moderniserad studiehjälp, SOU 2013:52.